

XFTAP 19.41.09

Ғ.М. Ақсейіт

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
(E-mail: galiya_76@mail.ru)

Алаш қайраткері Мәннан Тұрғанбайдың публицистикасы

Аңдатпа. Ғылыми мақалада осыған дейін ғылым объектісіне айналмаған, Алаш қайраткері, 1937 жылы ату жазасына кесілген арыстарымыздың бірі – Мәннан Тұрғанбайдың публицистикасы туралы жазылған. Публицистің өткен ғасыр басында «Сарыарқа», «Абай», «Ұшқын», «Еңбек туы», «Таң» басылымдарында жарық көрген мақалалары талданады. Сонымен қатар публицист өмір сүрген кезең мен сол уақыттағы өзекті мәселелер туралы айтылады.

Түйін сөздер: Мәннан Тұрғанбай, Алаш қайраткері, «Сарыарқа» газеті, «Абай» журналы, «Ұшқын» газеті.

DOI: 10.32523/2616-7174-2022-138-1-88-93

Кіріспе

Алаш мұраты жолында белсене қызмет атақарып, өндіре жазған, 1937 жылы ату жазасына кесілген арыстарымыздың бірі – Мәннан Тұрғанбай. Оның бай мұрасы әлі күнге дейін зерттеушісін таппай, қалтарыста қалып келеді. Себебі түсінікті де. Осы күнге дейін зерттеліп келе жатқан Алаш көсемдері – Әлихан Бөкейханов, Ахмет Байтұрсынов, Міржақып Дулатов, Жүсіпбек Аймауытов, Мұхтар Әуезов, Смағұл Сәдуақасовтардың өзі бір-бір мектеп, тарих қойнауын ақтарған сайын жаңа қырларынан даралана береді. Олардың өмірі мен саяси қызметі, әдеби мұрасы мен публицистикасы, қайраткерлігі мен ұстаздық қырлары – таусылмайтын тақырып өзегі. Солармен бірге тізе қосып, ұлт жолында қызмет атқарған Алаш қайраткерлерінің ішінде көпшілікке белгісіздеу болып келген тұлғалар еңбегі де терең зерттеуді, әділ бағасын беруді қажет етеді. Ол сол кезеңнің бет-бейнесін толыққанды, жан-жақты ашуға септігін тигізбек.

Зерттеу әдісі

Зерттеу барысында жалпы философиялық, тарихи-салыстырмалы, логикалық, жеке ғылыми әдістер пайдаланылды. Сонымен қатар өткен ғасыр басында жарық көрген «Сарыарқа», «Абай», «Ұшқын» басылымдарындағы мақалаларды оқу, талдау барысында контент-талдау, мәтін талдау, бақылау, болжау әдістері қолданылды.

Талқылау

Мәннан Тұрғанбай туралы осы уақытқа дейін Алаш тарихына арналған зерттеу еңбектерде қысқаша мәліметтер кездеседі. Одан бөлек 1999 жылы қаламгердің жерлесі, тарихшы Сейітмұхамет Тәбәрікұлының «Мәннан Тұрғанбаев» атты кітапшасы жарық көрген екен. Біздің айтпағымыз – ұлт қайраткері Мәннан Тұрғанбаевтың «Сарыарқа», «Абай», «Ұшқын», «Еңбек туы», «Таң» басылымдарында жарық көрген мақалалары. Мемлекеттік «Мәдени мұра» бағдарламасы аясында жарыққа шыққан «Алаш көсемсөзі» 10 томдығын дайындау барысында жиі ұшырасатын есімдердің бірі, ойлы, шебер жазылған мақалаларымен тәнті еткен ұлтжанды қайраткерлердің бірі осы Мәннан Тұрғанбаев болатын.

Оның күреске толы өмір жолына аз-кем тоқталсақ: «Мәннан Тұрғанбаев 1886 жылы бұрынғы Қарқаралы уезі, Семей губерниясы, Абыралы болысы № 2 Сарыапан ауылында дүниеге келіпті. Әкесі ерте өліп, Шәден деген әкесінің інісінің тәрбиесінде өскен Мәннан 10 жастан асқанша ауыл молдасынан дәріс алып, арабша сауатын ашқан. 1900 жылы Семей шаһарына келіп, 6 жыл бойы медреседе оқиды. 1906-1909 жылдар аралығында елге оралып, ауыл балаларына мұғалім болады. 1909 жылы Уфа қаласына кетіп, Фалия медресесіне оқуға түседі. 1915 жылы оны ойдағыдай тәмамдап, туған еліне оралады. Алайда әлі де болса білімін жетілдіре түсуді мақсат тұтады» [1, 8 б.] (Тәбәрікұлы С. Мәннан Тұрғанбаев. – Алматы: Қайнар, 1999).

Оның арғы қарайғы өмір жолы төмендегідей: «Алаштың біртуар тұлғасы Әлихан Бөкейханның бастауымен Түркияға сапарлап, Каирдегі мұсылман рухани академиясы мен Стамбулда қысқа мерзімді курстардан өтеді. 1917 жылы Орынбордан Семейге келіп, «Сарыарқа» газеті редакторының орынбасары ретінде Санкт-Петербургтегі екі жарым айлық курстан өтеді. 1917 жылғы сәуір айында өткен Семей облыстық қазақ сиезінде комитет мүшесі болып сайланады. «Айқап», «Абай» т.б. басылымдарда өзекті ой қозғаған мақалалары жарық көрді. «Абай» журналының 1918 жылғы 2 санында «Ұлтшылдық» мақаласы жарияланады. 1918 жылы Алашорданың атты әскер полкіне қабылданады.

1917-1919 жылдары Семейдегі (Алаш қаласындағы - Жаңасемей бөлігі) педагогикалық курстың меңгерушісі және осы курстың мұғалімі. 1919 жылдың маусым айында қайта Орынборға шақырылып, ондағы «Ұшқын» газетінде редакторлық қызмет атқарады. Мектеп оқулықтарын жазады. 1919 жылы «Қазақ тілі» газетінің жауапты редакторы, тұңғыш шығарушысы болған. 1920 жылға дейін Ж.Ақпаевпен бірге халық соты кеңесінің мүшелігіне бекиді. Қазақ автономиясы жариялануына байланысты, 1920 жылы жалпы қазақ кеңестерінің бірінші сиезіне Семейден делегат болып сайланады. 1922 жылдан бастап халық соты төрағасының орынбасары, әрі қазақ ісі жөніндегі азаматтық бөлімнің меңгерушілік міндеттерін атқарады. 1926 жылдан Ә.Ермеков жетекшілік ететін Қарқаралы педучилищесінің оқу бөлімінде ұстаздық қызмет атқарған. 1928 жылы М.Тұрғанбаев Семейге қайта оралды. Облыстық соттың орынбасары, қалалық оқу бөлімінің инспекторы болады. 1930 жылдың 4 сәуірінде ОГПУ сот коллегиясының үкімімен М.Тұрғанбаев Семейде қамауға алынып, Қапал түрмесіне айдалады. 1932 жылы айыптары дәлелденбегендіктен түрмеден босатылады. 1932-1936 жылдар аралығында Алтай өлкесіндегі Ойрат автономиялық облысының Усть-Кант аймағы Тұрата ауылындағы жеті жылдық мектепте оқытушы болып жұмыс істеген. Жарық көрген еңбектері: «Пайғамбар заманы», «Тіл құралы», «Есеп», «Этика» т.б. 1937 жылғы 20 тамызда ату жазасына кесіледі» [2]. (kk.wikipedia.org/wiki/Мәннан_Тұрғанбаев). Алаш қайраткерінің ұлт азаттығы мен ағарту жолындағы күреске толы еңбек жолы мен бай шығармашылық мұрасы зерделі де терең зерттеуді қажет ететін тың тақырып.

Мәннан Тұрғанбайдың публицистикалық мұраларының ішіндегі шоқтығы биігі – 1918 жылы «Абай» журналының № 2 санында жарияланған «Ұлтшылдық» атты мақаласы дер едік. Онда қаламгер ұлтшылдық пен жалпыадамзаттық мүдде жолында қызмет етудің

аражігін ажыратады. Ұлтшылдар мен кісішілерге төмендегідей анықтама береді: «Кісішілердің қырын көзбен қарайтын бір түрлі адамдар бар. Олардың тұтынған жолы – өз жұртының жетіліп, қатарға кіріп, басқа қауымдардың табанына түспеу жағы. Ол адамдар дүниедегі барлық адам баласы үшін қайғырмайды. Өзінің тар ауданды ел жұрты үшін қайғырады. Міне, мұндай адамдарды «ұлтшылдар» деп атаймыз.

Кісішілердің ұлтшылдарға қарсы айтатыны: «Дүниені ұлтшылдар бүлдіреді: бір ұлтты екінші ұлтқа дұшпан қылып өсіреді. Ұлтшылдар құрыса, дүниедегі жалпы жұрт бір ауыл, бір бауыр болып кетер еді», – дейді.

Ұлтшылдар айтады: «Ұлтшылдықтың кісішілдікке ереуілдігі жоқ: әр ұлт тегіс мәдениетті болып теңелсе, кісішілдік өзі де өркендейді, ұлтшылдардың мақсаты басқа ұлттарға қастық ету емес, өз ұлтын қатарға кіргізу. Кісішілердің өзі де мәдени жұрттан шықпақ. Ұлтшылдық намысын білмеген жұрттан кісішілдік қайдан шықсын?!» – дейді.

Мақаланың негізгі түйіні: «...әуелі өзін, онан жақының, онан Отаның, онан кейін барып бар адам баласын сүю табылу керек. Жақының, ұлтын сүймеген адам салғаннан барлық адамды жақсы көреді дегенге сенбеймін» [3].

Адам баласының бойындағы өзімшілдік қасиетті асқан шеберлік, дәлелді мысалдармен сипаттайды: «Әке мен бала суға бата бастаса, ортасында жалғыз тақтай болса, екеуі су бетінде сол тақтайға таласады.

Теңіз жүзінде адасып, азықтары таусылып аштан өліп бара жатқан адамдар бірін-бірі пісіріп жейді, кісіде өзін жақсы көретін өзімшілдік қандай күшті екенін осы мысалдар көрсетеді». Бұл жерде сынға алғаны – көп адамдардың жұрт ісіне жұмылуға мойыны жар бермей, өз қара басының ғана қамын күйттейтіні. Патша өкіметі құлап, Алаш қайраткерлері өз алдына жеке мемлекет құру жолында күресіп жатқан тұста бұл мәселе өте өзекті болатын.

«Абай» журналының келесі санында Шәкәрім Құдайбердіұлы осы мақалаға орай мынадай пікірін білдірген: «Абай» журналының екінші нөмірінде ардақты Мәннан бауырымыздың «Ұлтшылдық» деген мақаласына бірауыз сөз айтқымыз келеді.

Менің ұғуымша, ол кісі: «Ұлтшылдықтан мәдениет, мәдениеттен адамшылық туады» - дейді. Бұған дәлел керек қой?! Көріп отырмыз, ұлтшылдық пен мәдениеттің ең жоғары басқышындағы Европа, олар адамшылық қылып отыр ма? Менің ойымша, әлі күнге шейін, асса ұлт, қалса өзімшілдіктен оза алған жоқ. Себеп не? Ұлтшылдық мәдениетті туғызса да, ақ жүрек туғыза алмайды; ақ жүрек дегеніміз – «ұждан» (әмма жанға махаббат, шапағат, ғаділет), қазақша тәмам адам баласын бауырындай көріп, жаны ашып, әділет қылу. Осы айтылғандай, ақ жүрек көбеймей тұрып, адамшылық жеңе алмайды. Ұлтының кемшілігін толтыру, артықты өзгелерге зиянсыз жолмен табу ақ жүрек (ұждан) ісі. Оны істеп отырған кім бар?

Және Мәннан бауырымыз: «Партиялардың бәрінің көздеген мақсаты дұрыс» - дейді. Қата қылса да, енді дұрыс демесе, ақиқат біреу-ақ емес пе? Менің ойымша, осы XX ғасырдың өнерлілерінің – білімі қылған ісінен, біле тұра нәпсісіне құллығы зор сықылды.

Қорытқанда «ақ жүрек» қайтсек табылады? Қайткенде соны көбейте аламыз? Бар мақсат, бар ындын сонда болу керек қой. Ғайса ғалейсаламның: «Пәлендей істі қылмасаң, пәлендей істен тыйылмасаң, аспан патшалығына жете алмайсың» – дегені әммеге бірдей ақ жүрек қой...» [4].

Мәннан Тұрғанбайдың мұндай қоғамдық пікірге қозғау салған, терең талдауларға құрылған мақалалары көптеп саналады. Шәкәрім Құдайбердіұлының көксеген «ақ жүректік» ұстанымы бүгінгі күні де өзектілігін жойған жоқ. Жалпы, адамзат баласына арман болып келе жатқан құндылық, асыл мұрат.

Мәннан Тұрғанбайдың саяси мәселелермен бірге, белгілі бір тақырыптарға маманданғаны, тың саланы тереңдей зерттеп барып жазатыны байқалады. Мәселен, «Абай»

журналының «Шаруашылық» айдары аясында «Бірлік», «Кооператив» атты қазіргі тілмен айтқанда, әлеуметтік-экономикалық тақырыптағы мақалалары жарық көрген. Онда жұртқа сол кездері өзекті болып тұрған уақ қарыз серіктестігінің жұмысы, ұйым дүкендерін ашудың пайдасы туралы егжей-тегжейлі түсіндіреді. Көпшіліктің қабылдауына жеңіл ету үшін қазақ тұрмысындағы қарапайым мысалдарды қолданады: «Біз қойды қорамызда жүнінің пұтын он сомға сатамыз, бізден алған саудагер басқа орынға апарды. Ол кісі кіреге бір сом, өзіне екі сом пайда алса, пұтын он сомнан сатады дейік. Ол екінші алған кісі жүнді жудырады, кептірмеді, будырады да тура фабрикантқа жібереді. Расходын шығарып тағы ол өзіне пайда алады. Сонда жүніңіздің пұты кеміне жетпес сомға түседі. Фабрикада тоқылып, боялып кездеме болып шығады. Шығын шығарып фабрикант өзіне тағы пайда қалдырады. Енді баяғы он сом тұратын бір пұт жүн жүз он сом болды. Фабрикант ірі саудагерге, олар орта саудагерлерге, кішкенеелер баяғы түп иесі – жұртқа әкеліп сатады. Осы сатып әкелген саудагердің бәрі де шығындарын кездеменің үстіне салып, өздеріне пайда қалдырады. Жүннің иесі өзінің он сомға сатқан жүнінен шыққан кездемені жүз елу сомға алады».

«Таң» журналының «Аймақтану бөлімінде» «Аймақты білу мәселесі» атты тың тақырыпқа барады. «Абай» журналының екі санында бірдей жарияланған «Шежіре» атты мақаласы да танымдық сипатта. Бұдан түйетін ой – Мәннан Тұрғанбайұлы жаңаны жатсынбаған, заман ағымына тез бейімделе отырып, халықты да соған жұмылдыруға қалам күшімен қайрат көрсеткен. Саяси қайраткер, ағартушылығымен қоса үлкен ізденіс, әртүрлі ғылымды меңгеру жолында тынбай еңбек еткен.

Мәннан Тұрғанбай публицистикасындағы тағы бір ерекшелік – қандай мәселе туралы айтса да ұлттық мүдде тұрғысынан қозғайды. «Сарыарқа» газетінде жарияланған «Орыс пен қазақ арасы» атты мақаласы орыс мұжықтары мен қазақ ауылы арасындағы жерге байланысты даулы, таласты мәселелерге арналған. Орыс ағайындардың шұрайлы жерлерді иеленіп отырғандығы, «қит» етсе қазақтарды сот орындарына сүйрей жөнелетіндігі баяндалады: «Ұзын аққан Шардың бойын өрлей жүріп, мұжық пен қазақ арасындағы дауларын сұрадық. Мұжық қалаларының көбі «дауымыз жоқ» дейді. Арыз берген қалаларға келіп қарасақ, сөздің көбі жалған, егін-пішен аман, желінген жоқ. Жалғыз-ақ өксікті: 1916 жылы қазақ жерін ойып алып, мұжықтарға беруге уәде қылған землемерлер биыл бара алмай қалғандықтан мұжықтар алмақ болса да, қазақтар бермейді, қонып отырады, қыстауларын бұзбайды. Бұл орындарға қазақтар ерегесіп отырған жоқ. Не жаз қонарға, не қыс қорасын аударып саларға жер жоқ болған соң отыр екен. Және де мұжықтарға қисынсыз көп кесіп жер берген. Қазақ жайлау, шабынды, күзеуден айырылып, ірге салар жер таба алмай, тау араларында шошиған қораға ғана ие болып қалған» [5]. Бұл – патшалық кезеңнен басталған қазақты атақонысынан айыруға бағытталған саясат кесірінен орын алған жағдай. Жер мәселесі – Алаш қайраткерлерінің қаламынан түспеген өзекті тақырыптардың бірі.

Қазақ жерінде Кеңес өкіметі толық орнағаннан кейін Алаш қайраткерлеріне «кешірім» жарияланып, кеңес баспасөзіне араласқаны белгілі. Мәннан Тұрғанбай 1919 жылдың 17 желтоқсанында Орынбор қаласында алғашқы саны жарық көрген «Ұшқын» газетінің жұмысына араласты. Қоғамдық ойға қозғау салған көптеген бас мақалалары жарық көрді. Олар: 1920 жылдың 4 қазанында Орынборда өткен жалпы қазақ советтерінің съезінен жазылған циклды репортаждар, «Бітсін жалқаулық», «Оқуға, қатынасқа», т.б. Осылардың ішінде, әсіресе, соңғы мақаласы ұлт қажеттерін батыл түрде ашық айтуымен ерекшеленеді. Қазаққа білім беріп, ағартудың қаншалықты маңыздылығын түсіндіреді: «Орыс жолдастар қанша көмектес, тілектес болса да қазақты оқыта алмайды. Сондықтан қазақты надандықтан құтқару турасындағы жауапкер кісілер хүкіметтің қазақ мүшелері болмақ».

Жалпы, Кеңес Одағы жаңадан орнаған жылдары ұлтты тіл мәселесі жиі-жиі көтеріліп, соған байланысты мемлекеттік деңгейде бірнеше қаулылар қабылданғаны белгілі.

Бұл мақалада да Мәннанның қойып отырған талабы – қазақ балаларына қазақтардың ғана білім беруі, ұлттық мінез ерекшеліктерінің жойылмауы. Қазақтың ендігі міндеті – оқу деп біледі: «Қазақтың білімді, ішпен, пікірлі кісілері де оқу жұмысына қарай айланар деп ойлаймын. Оқу комиссариатының басында отырған Ахмет Байтұрсынұлы. Ахметті білмейтін қазақ баласы жоқ. Ахмет қазақ баласына өзінің төңкерісшіл жанымен, ақ жүрегімен, таза қызметімен таныс болған. Ахмет әлі де сол жолынан шыққан жоқ. Көп бейнет, етек астындағы дұшман Ахметті жасытқан жоқ. Ахмет көтерген оқудың қызыл туының астына қазақтың оқыған күші шын ынталарымен жүгіріп келіп жиналар деген сенімдемін. Қазақ оқығандары, жұмыстың жемісіне қарап ұмтылуды заман керек қылып отыр.

...Қағаз бетіне жазылған әдемі сөзді малданып, махкеменің үстеліне сүйеніп отырғанға мәз болмай, бүгіннен-ақ іске асып, жеміс беретін, емін-еркін қолдан келетін жұмысты қарау керек. Ол жұмыс – оқу жұмысы!

Бізге әлеуметтік негізіне құрылған кеңестік автономия берілді. Бізге орыстармен теңдік, құрдастық құқығы (правосы) берілді. Біз ұмытпайық, бір нәрсенің берілуі бар, алушының берілген нәрсеге ие бола білуі бар. Біз қазақ берілген жұмһурияттыққа, хұқыққа ие боларлық хәлге жеткеніміз жоқ. Берілген хұқықты алмай қоюдың реті тағы жоқ. Бұл хұқыққа ие болатын зат жалғыз – оқу. Осы хұқұғымыздан айырылмайық деген ойда болсақ, барлық таза күшті оқуға жеғу керек. Қазақтың оқығандарының билігіне мойынсұнатын мезгіл жетті. Кісінің ары қандай даража алу, қандай ұлықтық көрсету, кімдерді бас идіру жағын айтпайды. Ақ жүрек, таза қызмет, шындық жағына бұйырады. Әрең бұйырған жұмысы оқу жолындағы қызметтен түгелімен табылады [6].

Нәтижелер

Алаш қайраткері, ұлтжанды журналист Мәннан Тұрғанбайдың ұлт мүддесін көздеген мұндай мақалалары жүздеп саналады. Ол қоғамда болып жатқан өзгерістер мен саяси оқиғаларға өзі тікелей араласа жүріп ой қозғайды. Заман көшiнiң алдыңғы легiнде жүрiп елге жол-жоба, үлгi-өнеге көрсетедi, өндiрте жазады. Ұлттық мәселелерге келгенде бұқпантайламай, батылдық танытады. Ол бүкiл Алаш қайраткерлерiне тән өршiлдiк. Мақалаларының мазмұны да әралуан. Сол кездегi тың тақырыптарға қалам тербейдi. Жаңалықты, заман өзгерiсiн жатсынбайды. Бiрақ оның бәрiн ұлттық мүдде тұрғысынан қарастыруға, қазақ пайдасын ойлауға бейiм.

Қорытынды

Мәннан Тұрғанбай публицистикасы деген тақырыпты бір ғана мақала көлемінде толық ашу мүмкін емес. Біз қолымызда бар деректерге сүйене отырып, жалпы публицистік қырларын сараптауға тырыстық. Оның журналистігінен бөлек, қайраткерлік, саяси, әдеби, мәдени қызметі, оқу-ағарту ісіне қосқан зор үлесі, жалпы адам ретіндегі кісілік бет-бейнесі терең зерттеуді қажет ететін тың тақырып. Облыстық «Семес таңы» газетінің бастауында тұрған «Қазақ тілі» газетіндегі редакторлық, журналистік қызметі де ғылыми айналымға енгізуді қажет етеді.

Пайдаланған әдебиеттер

1. Тәбәрікұлы С. Мәннан Тұрғанбаев. – Алматы: Қайнар, 1999.
2. www.kk.wikipedia.org/wiki/Мәннан_Тұрғанбаев
3. Тұрғанбай М. Ұлтшылдық // Абай. – 1918. - № 2.

4. Шәкәрім. Ұлтшылдық туралы // Абай. – 1918. - № 3.
5. Тұрғанбаев М. Орыс пен қазақ арасы // Сарыарқа. – 1917. – 15 шілде.
6. Тұрғанбай М. Оқуға, қатынасқа // Ұшқын. – 1920. - № 37.

G.M. Akseïit

Eurasian National University named after L.N. Gumilyov, Nur-Sultan, Kazakhstan

Journalism of Alash figure Mannan Turgunbayev

Annotation. The scientific article is dedicated to the journalism of Mannana Turgunbay, one of the Alash activists, shot in 1937. Articles of the publicist, published at the beginning of the last century in the editions "Saryarka", "Abai", "Ushkin", "Yenbek Tui", "Tan" are analyzed. It also tells about the period of the publicist's life and current issues of that time.

Keywords: Mannan Turgunbay, Alash activist, Saryarka newspaper, Abai magazine, Ushkin newspaper.

Ғ.М. Ақсейіт

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева. Нур-Султан, Казахстан

Публицистика деятеля Алаш Маннана Турганбая

Аннотация. Научная статья посвящена публицистике Маннана Турганбая, одного из деятелей Алаш, расстрелянного в 1937 году. Анализируются статьи публициста, опубликованные в начале прошлого века в изданиях «Сарыарқа», «Абай», «Ушқын», «Енбек туы», «Тан». Также рассказывается о периоде жизни публициста и актуальных проблемах того времени.

Ключевые слова: Маннан Турганбай, деятель Алаш, газета «Сарыарқа», журнал «Абай», газета «Ушқын».

References

1. Tabarikuly S. Mannan Turgunbaev [Mannan Turgunbaev]. – Almaty: Kainar, 1999.
2. www.kk.wikipedia.org/wiki/Mannan_Turgunbaev [Mannan Turgunbaev].
3. Turgunbay M. Ultshyldyk [Nationalism]. // Abay. – 1918. - № 2.
4. Shakarim. Ultshyldyk turaly [About nationalism]. // Abay. – 1918. - № 3
5. Turgunbay M. Orys pen kazak arasy [Between Russian and Kazakh]. //Saryarka. – 1917. – 15 shilde.
6. Turgunbay M. Oquga, katynaska [To study, to communicate] // Ushkyn. – 1920. - № 37.

Автор туралы мәлімет:

Ақсейіт Ғалия Манатқызы – филология ғылымдарының кандидаты, баспасөз және баспа ісі кафедрасының доценті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Akseïit Galiya Manatkyzy - candidate of Philology, Associate Professor of the Department of Printing and Publishing, Eurasian National University named after L.N. Gumilyov, Nur-Sultan, Kazakhstan.